

Het beleidsplan

Een handleiding voor gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Colofon

Titel van het Werk: Het beleidsplan

Auteur(s): Programma Verbinden Schuldendomein

Redactie:

Bijdragen:

Datum van Publicatie:

Versiebeheer

Versie	Datum	Auteur	Belangrijkste wijzigingen
1.0	24 juni 2024	Programma Verbinden Schuldendomein	

Inhoud

Colofon	2
1. Inleiding	4
2. Een voorgestelde opbouw van het beleidsplan	5
3. Verplichtingen voor het beleidsplan	5
4. Aanvullende onderwerpen voor het beleidsplan	6
5. Specifieke aandacht voor ondernemers met financiële zorgen	9
6. Effectiviteit van huidig beleid	11
7. Verordening en beleidsregels	11
8. Financieel kader	12
9. Het opstellen van KPI's en data	13
10. Uitbesteden van schuldhulpverlening	14
11. Handreikingen/voorbeelden beleidsplannen	14
12. Landelijke ontwikkelingen	15
13. Onderzoeken en naslagwerken	15

1. Inleiding

1.1. Het programma Verbinden Schuldendomein

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft als hoofdambitie om bestaanszekerheid te realiseren voor alle inwoners. Dit is de basis om armoede en schulden te voorkomen en duurzame oplossingen te bieden aan inwoners met financiële zorgen. Zij moeten ervan uit kunnen gaan dat zij de best passende dienstverlening en ondersteuning ontvangen. Met het programma Verbinden Schuldendomein bieden we gemeenten handvatten en ondersteuning bij onder andere preventie en het oplossen van schulden, invordering, het samenwerken met vrijwilligers(organisaties) en het ondersteunen van specifieke doelgroepen zoals jongeren en ondernemers. Om de gezamenlijke opgave in het schuldendomein zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren, kiezen we voor een integrale aanpak met als basis: De routekaart Financiële Zorgen. Met deze routekaart bieden we overzicht en een gemeenschappelijke taal aan gemeenten en ketenpartners. De routekaart is dynamisch: nieuwe ontwikkelingen, praktijkvoorbeelden en geleerde lessen worden continu toegevoegd, gedeeld en overdraagbaar gemaakt. Zo bouwen we samen integraal verder aan optimale dienstverlening voor inwoners in het schuldendomein. Kijk voor meer informatie ook op vng.nl/schulden.

1.2. Waarom deze handleiding?

In het schuldendomein komen meerdere wetten samen waaraan gemeenten moeten voldoen. Binnen die wetgeving biedt een beleidsplan ruimte voor de gemeentelijke autonomie en passende lokale invulling. Beleid is bedoeld om 'iets' voor elkaar te krijgen: een oplossing te vinden voor een probleem, een beweging in gang te zetten of een doel te bereiken. Vanuit haar kaderstellende rol stelt de gemeenteraad het beleidsplan vast.

Vanwege de samenhang tussen armoede en schulden kiezen gemeenten er vaak voor om het beleidsplan schuldhulpverlening te combineren met het armoedevraagstuk. Het beleidsplan armoede en schulden is dan vaak weer onderdeel van integraal beleid binnen het sociaal domein.

1.3. Leeswijzer

In dit document bieden we gemeenten handvaten voor het opstellen van een beleidsplan. De verplichtingen vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) zijn hierin meegenomen. Aanvullende onderwerpen die hierbij relevant kunnen zijn komen ook aan de orde. We besteden o.a. aandacht aan de opbouw van een beleidsplan, het meten van de effectiviteit, het financieel kader, KPI's en data, uitbesteden van schuldhulpverlening, specifieke aandacht voor ondernemers met financiële zorgen en het financieel kader voor gemeenten.

2. Een voorgestelde opbouw van het beleidsplan

Het staat een gemeente vrij om de opbouw van het beleidsplan te bepalen. Onderstaande is een leidraad en geen verplichting.

- Voorwoord door bijvoorbeeld de wethouder;
- Inleiding, landelijke ontwikkelingen en samenhang sociaal domein;
- Probleemstelling/schets huidige situatie binnen de gemeente;
- Aandacht voor specifieke doelgroepen (focusgroepen);
- Visie en doelstelling;
- KPI's en monitoring;
- Samenwerking met vrijwilligers (-organisaties) en maatschappelijke partners;
- Communicatie, bereik, toegankelijkheid;
- Juridisch kader en eventuele wijzigingen in de verordening, besluit en beleidsregels;
- Financiën
- Organisatie en kwaliteit
- (Continu) evaluatieproces

3. Verplichtingen voor het beleidsplan

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) verplicht gemeenten om minimaal elke vier jaar een beleidsplan vast te stellen (art. 2 Wgs). Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente uit te voeren beleid betreffende de integrale schuldhulpverlening en het voorkomen dat inwoners schulden aangaan die zij niet kunnen betalen. Het plan kan, met goedkeuring van de gemeenteraad, tussentijds gewijzigd worden. De Wgs vormt een kaderwet. Dit betekent dat er in de Wgs geen gedetailleerde regels met betrekking tot de inhoud van het beleidsplan zijn opgenomen. Hierdoor dienen gemeenten in het beleidsplan vast te leggen hoe zij binnen de kaders van de Wgs schuldhulpverlening aanbieden. Artikel 2 van de Wgs benoemt specifiek aan welke eisen het beleidsplan dient te voldoen. Zo zijn gemeenten bijvoorbeeld verplicht om in het beleidsplan aan te geven hoe zij preventie vormgeven.

Om als gemeente aan het verplichte karakter van het beleidsplan op grond van de Wgs te voldoen is het belangrijk om de onderstaande verplicht wettelijke onderdelen op te nemen:

- Preventie voor het voorkomen van schulden;
- Beleid betreffende integrale schuldhulpverlening;
- Welke resultaten de gemeente wil behalen in de periode van het beleidsplan;
- De kwaliteitsmaatregelen voor de integrale schuldhulpverlening;
- De vorm van samenwerken met schuldeisers (waaronder vaste-lastenpartners);
- Het maximale aantal weken aan wacht- en doorlooptijden dat moet plaatsvinden voor het reguliere aanbod vanuit de gemeente. Voor een inwoner die zich bij de gemeente meldt en een vroegsignaal is de wachttijd maximaal vier weken voor een intakegesprek en bij een crisissituatie maximaal drie dagen voor een gesprek. Onder crisissituatie wordt verstaan een gedwongen woningontruiming, beëindigen van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering;

- De vormgeving van schuldhulpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen;
- Dat aan de inwoner een hulpaanbod moet worden gedaan in het kader van vroegsignalering op grond van artikel 3 lid 1 sub b Wgs.

4. Aanvullende onderwerpen voor het beleidsplan

Wat is aanvullend op de eerdere wettelijke verplichtingen wenselijk om op te nemen in een beleidsplan?

4.1. Elementen van de basisdienstverlening

De elementen van de basisdienstverlening is bedoeld om de kwaliteit van gemeentelijke schuldhulpverlening te vergroten en het bereik te verhogen. De basisdienstverlening bestaat uit 20 elementen waaraan de gemeentelijke schuldhulpverlening moet voldoen. Een aantal van deze elementen kan meteen worden doorgevoerd en een aantal vergt een langer implementatietraject. In het beleidsplan worden alle elementen meegenomen omdat het beleidsplan voor meestal een periode van vier jaar (of langer) wordt vastgesteld. Zowel de korte, middellange als lange termijn elementen kunnen worden meegenomen. Hiermee geven gemeenten aan dat zij gehoor geven aan de elementen van de basisdienstverlening. Bijvoorbeeld door mee te nemen welke zij mogelijk al geïmplementeerd hadden of voor de korte termijn gepland staan. De elementen met een langere looptijd voor de implementatie kunnen worden meegenomen in een toekomstvisie van het beleidsplan.

4.2. Bijzondere doelgroepen

In een beleidsplan is het goed om rekening te houden met bijzondere doelgroepen met financiële zorgen zoals, jongeren, ondernemers, huizenbezitters en inwoners met culturele achtergronden. Het ondersteuningsaanbod wordt daarop toegespitst. Dit is ook één van de elementen van de basisdienstverlening.

4.3. De rol van gemeente

In een beleidsplan wordt aangegeven wat de rol is van de gemeente. Deze rolomschrijving is in lijn met de wettelijke taken vanuit artikel 2 Wgs. Maar hierbij kan aanvullend gedacht worden aan: informatieverstrekking, informatie en advies, financiële begeleiding aan de inwoner, het tot stand brengen van een (minnelijke) schuldregeling en rol gemeente rondom het Adviesrecht bij schuldenbewind (Ags).

4.4. Afspraken over vroegsignalering binnen de keten

Het beleidsplan kan beleid bevatten over vroegsignalering. Wat wordt binnen de gemeente verstaan onder vroegsignalering, wat is het doel van de inzet, hoe wordt aan de inwoner een aanbod gedaan en welke strategie past daarbij. Daarnaast kan een afwegingskader helpend zijn om de beschikbare capaciteit en middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, meer informatie hierover is te vinden in de [leidraad vroegsignalering](#).

4.5. De verschillende aanmeldmogelijkheden: zoals digitaal, telefonisch, mondeling/persoonlijk

De wijze van aanmelden voor schuldhulpverlening kan onderdeel zijn van het beleidsplan. Gemeenten willen de dienstverlening zo laagdrempelig mogelijk houden voor haar inwoners. Iedere inwoner moet zich op een manier kunnen aanmelden die bij hem of haar passend is.

4.6. Weigeringsgronden schuldhulpverlening

Gemeenten ondersteunen inwoners uit de eigen desbetreffende gemeente, artikel 3 lid 1 sub a Wgs. Er is slechts één absolute weigeringsgrond; inwoners die geen verblijfsstatus hebben komen niet in aanmerking voor schuldhulpverlening (art. 3 lid 4 Wgs). Verder noemt de Wgs in artikel 3 lid 2 en lid 3 twee redenen of gronden, die optioneel zijn, om schuldhulpverlening te weigeren:

1. In het geval dat een inwoner al eerder gebruik heeft gemaakt van schuldhulpverlening (terugval). Gemeenten kunnen zelf de keuze maken tot wanneer zij terug willen kijken, bijvoorbeeld 6 maanden of een jaar.
2. In het geval een inwoner fraude heeft gepleegd die financiële benadeling van een bestuursorgaan tot gevolg heeft en die inwoner in verband daarmee onherroepelijk strafrechtelijk is veroordeeld of een onherroepelijke bestuurlijke sanctie, die beoogt leed toe te voegen, is opgelegd.

Het opnemen van deze weigeringsgronden in het beleidsplan is optioneel. Als gemeenten zich willen beroepen op deze weigeringsgronden, dan dienen zij in het beleidsplan te worden opgenomen en vervolgens vindt verdere uitwerking plaats in de beleidsregels. Let wel; het gaat om een weigeringsgrond. Dit houdt in dat gemeenten niet per definitie hoeven te weigeren bij terugval/fraude, maar zij op basis hiervan met de inwoner in gesprek kunnen gaan en op basis van dit gesprek een besluit nemen tot de toegang tot schuldhulpverlening.

4.7. Betaalrekening

In het beleidsplan kan opgenomen worden onder welke voorwaarden de inwoner verplicht wordt te beschikken over een betaalrekening zoals bedoeld in [artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht](#), volgens artikel 2 lid 5 Wgs.

4.8. Samenwerking vrijwilligers (-organisaties)

Binnen het schuldendomein zijn tal van vrijwilligers(-organisaties) die, naast de schuldhulpverleningsorganisaties, contact hebben met de inwoner en inspanningen verrichten op het voorkomen en oplossen van schulden. Als de gemeente samenwerkt of voornemens is om te gaan samenwerken met een vrijwilligers(-organisatie) wordt dit opgenomen in het beleidsplan.

Hierbij kan gedacht worden aan:

- Met welke vrijwilligers(-organisatie) wordt er samengewerkt of is de gemeente voornemens om te gaan samenwerken?
- Wat is de rol van deze vrijwilligers(-organisatie)?
- Hoe komt de rol van de vrijwilligers(-organisatie) samen met die van de gemeente?
- Welke informatieverstrekking is er of is er nodig?
- Hoe wordt hierover gecommuniceerd?

4.9. Nazorg

Het doel van nazorg is terugval te voorkomen en is een verplicht onderdeel van het Plan van aanpak bij de toelatingsbeschikking. Mogelijke punten om op te nemen in het beleidsplan voor de inrichting van de nazorg:

- Activiteiten ter ondersteuning bij afbouw financiële begeleiding wanneer de inwoner in principe financieel gezond en zelfredzaam is;
- Monitoren van de situatie en tijdig signaleren van het risico op terugval door middel van vaste contactmomenten;
- Direct aanspreekpunt aanstellen voor ad hoc vragen en aanvullende ondersteuning indien nodig;
- Hulp bij verder verbeteren en/of uitvoeren van financieel perspectief.

5. Specifieke aandacht voor ondernemers met financiële zorgen

Het verdient aanbeveling om een apart hoofdstuk over schuldhulpverlening aan ondernemers in het beleidsplan op te nemen. Ondernemers die als natuurlijk persoon persoonlijk aansprakelijk zijn voor hun zakelijke schulden vallen net als alle andere inwoners onder de Wgs. (art.1 en 3 Wgs). Op 1 januari 2021 is dit duidelijker opgenomen in de Wgs. Dit betekent dat schuldhulpverlening aan ondernemers onvoldoende geregeld is als een gemeente alleen een regeling vanuit het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) aanbiedt. Ondernemers hebben nu een brede toegang tot schuldhulpverlening. Het Bbz beslaat maar een klein deel van de ondersteuning. Het Bbz-krediet is, naast het aanbieden van bijvoorbeeld een saneringskrediet via een (krediet)bank of een derde, één van de mogelijkheden om schulden te saneren

Het ondersteunen van ondernemers vereist specialistische kennis op bedrijfseconomisch, juridisch en fiscaal terrein. De financiële situatie en de aard en de omvang van schulden verschillen ten opzichte van particulieren. Daarnaast hebben ondernemers met financiële zorgen vaak te maken met andere uitdagingen, zoals achterstallige zakelijke administratie of vraagstukken gerelateerd aan de onderneming. Het (tijdig) bereiken van ondernemers vraagt een andere benadering. Ook werkt de professional (schuldhulpverlener) die ondernemers ondersteunt samen met andere afdelingen binnen de gemeente, evenals andere (vrijwilligers)organisaties.

5.1. Crisissituaties bij ondernemers

Bij ondernemers kunnen zich dezelfde crisissituaties voordoen als bij particulieren. Daarnaast kunnen ook onderstaande situaties als 'crisis' aangemerkt worden:

- Beslaglegging op goederen die van belang zijn voor het voortbestaan van de onderneming;
- Een (dreigende) opzegging van het bankkrediet;
- De dreiging van faillissement.

5.2. Inspiratie voor het beleidsplan

Waar kan een gemeente aan denken bij het opstellen van een beleidsplan waarbij extra aandacht is voor de doelgroep ondernemers?

- Ondernemers stappen minder makkelijk voor ondersteuning naar een gemeente. Mogelijk dat hier een aparte toegang (ondernemersloket) voor ondernemers ingericht kan worden;
- Onder de vroegsignalen vallen ook signalen die betrekking hebben op ondernemers. Hoe deze opgepakt dienen te worden is goed om mee te nemen;
- De gemeente kan ondersteunen bij het op orde brengen van de zakelijke administratie en indienen van achterstallige aangiftes bij de Belastingdienst.
- Bij het saneren van de schulden is er de mogelijkheid om gebruik te maken van een saneringskrediet. Welke mogelijkheden zijn er en onder welke voorwaarden. Een

saneringskrediet kan bestaan uit een krediet van een (krediet)bank, derde of op basis van het Bbz.;

- Bij het saneren van schulden is het belangrijk vast te (laten) stellen of de onderneming al dan niet levensvatbaar is. Voor gemeenten is het dan belangrijk om te onderzoeken wie verantwoordelijk is voor het uitvoeren van het levensvatbaarheidsonderzoek en wie de kosten draagt.
- De dienstverlening voor ondernemers kan organisatorisch op verschillende manieren worden vormgegeven namelijk: als gemeente dit zelf uitvoeren, door het uit te besteden of te gaan samenwerken met een partner en hier gezamenlijk in op te trekken. [Het afwegingskader vormgeving ondersteuning ondernemers met financiële zorgen kan hier ondersteuning in bieden](#);
- Het is aan te raden om samen te werken met vrijwilligers(organisaties) en ervaringsdeskundigen. Zeker als ze een achtergrond hebben die aansluit bij de doelgroep, kan hun inbreng meerwaarde hebben. Door de andere rol en ervaring die zij hebben, kunnen ze gemeenten kennis en inspiratie meegeven die het makkelijker maakt ondernemers te benaderen en te ondersteunen.

5.3. Voorbeelden van beleidsplannen met een hoofdstuk over schuldhulpverlening voor ondernemers

- Gemeente Pijnacker-Nootdorp: [gmb-2023-539824.pdf \(officielebekendmakingen.nl\)](#)
- Lekstroomgemeenten: [Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)
- Gemeente Gilze en Rijen: [Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Gilze en Rijen 2022-2025 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

6. Effectiviteit van huidig beleid

Voorafgaand aan het opstellen van nieuw beleid is het goed om het effect van het huidige beleid te meten. Denk aan de volgende onderzoeken:

- Een evaluatie van het huidige beleid of een nulmeting door een onafhankelijk onderzoeksbureau;
- Minimabeleidsadvies| Nibud (voorheen minima-effectrapportage) van het Nibud;
- De [benchmark armoede en schulden](#) van het armoede- en schuldbeleid in Nederland. Gemeenten kunnen zo hun eigen prestaties vergelijken met andere, deelnemende gemeenten.

Daarnaast wordt aanbevolen om met het opstellen van het beleidsplan rekening te houden met tussentijdse evaluaties in vastgestelde tijdspanne. Vanuit de kennisbundel armoede en schulden van Divosa zijn er een aantal methoden die daarbij kunnen helpen:

- [Wat werkt? Handreiking om een planevaluatie te maken – Kennisbundel Schouder Eronder](#)
- [Evalueren en verbeteren: Hoe werkt een effectevaluatie? – Kennisbundel Schouder Eronder](#)
- [Hoe kun je een interventie op tijd bijsturen? – Kennisbundel Schouder Eronder](#)

7. Verordening en beleidsregels

Met het vaststellen van het beleidsplan worden nieuwe regelingen in het leven geroepen of huidige regelingen gewijzigd. Daarnaast dient de gemeente een verordening op te stellen en vast te stellen over de beslistermijnen, [Modelverordening beslistermijn schuldhulpverlening | VNG](#). De verordening wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Op basis van artikel 4a lid 3 Wgs stelt de gemeenteraad een verordening vast waarin is vastgelegd binnen hoeveel weken na het eerste gesprek op de aanvraag schuldhulpverlening wordt beslist (maximaal 8 weken).

Naast het opstellen van het beleidsplan en de verordening is het noodzakelijk dat gemeenten beleidsregels opstellen. De beleidsregels maken duidelijk wat de rechten en plichten van de inwoner zijn die zich tot het college wenden voor schuldhulpverlening. De beleidsregels worden door het college vastgesteld. Deze [aandachtspunten beleid](#) kunnen daarbij helpen.

8. Financieel kader

Het is belangrijk dat de gemeenteraad voldoende financiële middelen heeft vrijgemaakt voor schuldhulpverlening. De uitvoering van schuldhulpverlening wordt in de basis bekostigd vanuit de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Binnen de verdeling van het Gemeentefonds valt het onder de noemer Uitvoering en minimabeleid binnen het cluster Participatie en daar specifiek onder de Programma- en apparaatslasten minimabeleid. Daar vallen echter ook nog andere uitvoeringskosten onder. Om de gemeentelijke beleidsvrijheid te benadrukken, worden bedragen binnen het Gemeentefonds in principe niet “geoormerkt”, wat betekent dat niet door het Rijk wordt vastgelegd hoe de bedragen precies moeten worden uitgegeven. De verdeling is daarmee een lokale politieke keuze. Het bedrag dat gemeenten in de basis beschikbaar hebben voor schuldhulpverlening liggen niet vast. De middelen uit het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar en daar hoeft niet over verantwoord te worden aan het Rijk.

De afgelopen jaren zijn er vanuit het Rijk wel de nodige extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd die als specifiek doel hebben om de schuldhulpverlening te versterken of te verbeteren. Hoewel ook die middelen in principe niet geoormerkt zijn, kan over de intentie van de inzet geen misverstand bestaan. Soms het gaat om structurele, maar meestal om incidentele middelen. Extra middelen worden altijd definitief toegekend via de zogenaamde "circulaires" die in mei, september en december worden uitgebracht. Op basis van die circulaires kan dan een voorstel worden gemaakt waarmee binnen de gemeente kan worden afgewogen hoe deze middelen worden ingezet.

Een overzicht van extra middelen die specifiek voor de aanpak van armoede en schulden aan het Gemeentefonds zijn toegevoegd vindt u [hier](#). De bedragen zijn in miljoenen euro's en alleen mutaties die na 2019 nog doorwerkten zijn opgenomen. De inhoudelijke onderbouwing van recente bedragen is opgenomen in de voortgangsrapportages van de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (AGAS).

[1^e voortgangsrapportage AGAS](#)

[2^e voortgangsrapportage AGAS](#)

[3^e voortgangsrapportage AGAS](#)

9. Het opstellen van KPI's en data

9.1. KPI's

De afkorting KPI staat voor: Kritieke Prestatie-Indicator (of Key Performance Indicator). KPI's zijn indicatoren waarmee prestaties worden gemeten. De analyse van data vanuit monitoring informeert beleidsmakers, bestuurders en uitvoerders over de effectiviteit, doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Monitoring van het beleid biedt de mogelijkheid om ontwikkelingen op gemeenteniveau in beeld te brengen en op basis van de PDCA-cyclus leermomenten te creëren en verbeteracties in te zetten. De PDCA-cyclus is een manier om continu verbetering aan te brengen aan de hand van een vaste structuur: Plan Do Check Act. Het opnemen van KPI's in het beleidsplan is hierbij helpend om tussentijds sturing en controle te bieden.

De gemeenteraad kan daarnaast met behulp van KPI's haar controlerende taak uitvoeren. Bij het vaststellen van KPI's voor schuldhulpverlening is een heldere definitie van de gebruikte begrippen essentieel. In de praktijk blijkt, dat hetzelfde begrip door (en zelfs binnen) verschillende organisaties, totaal verschillend kan worden geïnterpreteerd. Dat maakt het lastig om resultaten met elkaar te vergelijken. Door vooraf goed vast te leggen wat precies wordt gemeten, wordt in ieder geval duidelijk of de uitkomsten vergelijkbaar zijn.

Voor zover er binnen schuldhulpverlening met KPI's wordt gewerkt, hebben deze nog vooral betrekking op aantallen huishoudens (vroegsignalen) (Wgs), instroom, doorstroom en uitstroom schuldhulpverlening), doorloop- en wachttijden van de verschillende fases in het proces (aanmelding, crisissituatie en intake, stabilisatie, betalingsregelingen, herfinanciering, saneringskrediet, schuldbemiddeling financiële begeleiding en/of flankerende hulp) of de mijlpalen van de routekaart Financiële Zorgen ("Op zoek", "In Beeld", "In contact", "In gesprek", "Rust en Overzicht", "Plaatje compleet en perspectief", "Trots en financieel fit" en "Met vertrouwen de toekomst tegemoet" en resultaten (aantal inwoners met problematische schulden slagingspercentage schuldregelingen).

Er is wel een ontwikkeling te zien, waarbij ook van andere typen indicatoren gebruik wordt gemaakt, zoals de klanttevredenheid, de mate waarin de doelen van het Plan van aanpak worden bereikt en de mate van zelfredzaamheid. Standaardmethoden om dergelijke indicatoren te meten, ontbreken nu nog. Door Sociaal Werk Nederland is een KPI-model opgesteld. Dit model richt zich vooral op het meten en monitoren van effecten van verschillende interventies van een organisatie. Dit KPI-model richt zich niet specifiek op schuldhulpverlening, maar kan door de gemeente als inspiratie worden gebruikt voor de opstellen KPI's in het beleidsplan.

[Sociaal Werk Nederland - KPI-model](#) | [KPI-model](#) | [Sociaal Werk Nederland](#).

9.2. DDAS

Om gemeenteraden beter in staat te stellen hun controlerende taak te vervullen zijn een gedetailleerde monitor + benchmark en verbeterde audits/evaluaties nodig. In deze monitor dienen gemeenten jaarlijks cijfers te rapporteren m.b.t. aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening, doorlooptijden, aantal afgegeven beschikkingen, uitval, aantal tot stand gekomen schuldregelingen, en terugval. Voor de realisatie hiervan is het versnellen en opschalen DDAS-project nodig. De VNG werkt samen met Divosa, NVVK en CBS om de verzameling van data over financiële hulpverlening te vereenvoudigen. Het doel is om data te standaardiseren door definities gelijk te trekken, optimaliseren door alleen uit te vragen wat nodig is en flexibiliseren door de data voor meerdere doelen te gebruiken. We verwachten vanaf eind 2025 de eerste data uit DDAS te kunnen gebruiken.

10. Uitbesteden van schuldhulpverlening

In de handreiking '[Grip op schuldhulpverlening](#)' zijn aandachtspunten voor gemeenten opgenomen bij het uitbesteden van schuldhulpverlening. In de handreiking is ook terug te vinden hoe de wettelijke taak gemandateerd of gedelegeerd kan worden aan een andere organisatie.

In de [leidraad uitbestede diensten](#) zijn verschillende vormen van toebedeling van bevoegdheden en de taken die gemeenten kunnen uitbesteden opgenomen naar aanleiding van de invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en de wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

11. Handreikingen/voorbeelden beleidsplannen

11.1. Gecombineerd armoede en schuldenbeleid:

Voorbeeld: [Beleidsplan armoede en schulden 2022-2026 - Gemeente Sittard-Geleen](#)

Voorbeeld: [Beleidsplan-Armoede-en-Schulden.pdf \(rijssen-holten.nl\)](#)

Voorbeeld: [Aanvalsplan Den Bosch Schuldenvrij 2022 voortvarend verder](#)

Voorbeeld: [Beleidskader geldzorgen gemeente Venlo 2023 – 2031](#)

11.2. Beleidsplan schuldhulpverlening

Voorbeeld: [Beleidsplan schulddienstverlening 2022-2025 gemeente Heerde | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

Voorbeeld: [Beleidsplan Schuldhulpverlening 2023 – 2026 – gemeente Nijmegen](#)

12. Landelijke ontwikkelingen

Bij het schrijven van een beleidsplan is het van belang om rekening te houden met de historische context van waaruit de huidige situatie tot stand is gekomen. De Hogeschool van Amsterdam analyseerde in 2024 de ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening vanaf de invoering van de Gedragscode Schuldregeling van de NVVK in 1979. Het eindrapport is hier te vinden: [financiële-dienstverlening-toen-nu-en-straks_defrapport.pdf \(hva.nl\)](#)

Daarnaast geven ook onderstaande rapporten een goed beeld van de actuele landelijke ontwikkelingen:

- [Schulden aanpakken | Schulden | Rijksoverheid.nl](#)
- [Implementatieplan Aanpak geldzorgen armoede en schulden | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)
- [Kamerbrief Aanpak geldzorgen armoede en schulden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
- [Kamerbrief over eerste voortgangsrapportage aanpak geldzorgen, armoede en schulden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)
- [Aanbiedingsbrief bij tweede voortgangsrapportage Aanpak geldzorgen, armoede en schulden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

13. Onderzoeken en naslagwerken

Voorafgaand het schrijven van een beleidsplan is het aan te raden om eens te kijken of er op een gericht onderwerp/doelgroep/aanpak al eerder onderzoek is gedaan. Mogelijk dat uitkomsten hiervan meegenomen kunnen worden in het beleidsplan. Of aanleiding kunnen zijn om huidig beleid te wijzigen.